

ANKARA BAROSU
ÖLÇEĞİNDE 5271 SAYILI
CEZA MUHAKEMESİ
KANUNU'NUN BARODAN
MÜDAFİ GÖREVLENDİRİLMESİ
SİSTEMİNİ ELE ALAN
İSTATİSTİKSEL BİR ARAŞTIRMA
VE DEĞERLENDİRME

Yrd. Doç. Dr. Serhat Sinan KOCAOĞLU*

* Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi; Ankara Barosu Geçmiş Dönem Yönetim Kurulu Üyesi; LL. M. (Brussels), LL. D. (Ankara).

ÖZ

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun müdafî görevlendirmeleri ile ilgili olarak Ankara Barosu ölçeğinde yapılan istatistiki bir araştırma ve buna dayanan değerlendirmeler.

Anahtar Kelimeler: *5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, Müdafî Görevlendirme Sistemi, Veri, Avukat, İstatistiksel Araştırma, Ankara Barosu.*

A Statistical Research & Evaluation at the Ankara Bar Association in Relation to the Regulatory System of the Appointment of Defense Counsel within the Turkish Criminal Procedural Code (Number: 5271)

A Statistical Research and Evaluation Regarding the Defense Counsel Appointment System of Criminal Procedural Code Number 5271 within the scale of Ankara Bar Association

A STATISTICAL RESEARCH & EVALUATION FOR ANALYSING THE DEFENSE COUNSEL APPOINTMENT SYSTEM OF THE 5271 NUMBERED TURKISH CRIMINAL PROCEDURAL CODE WITHIN THE SCALE OF THE ANKARA BAR ASSOCIATION

ABSTRACT

A statistical research and evaluation performed in the scale of Ankara Bar Association related to the Turkish Crimininal Produral Code's (Number: 5271) regulations on the appoinment of counsel for the defense.

Keywords: *Turkish Crimininal Produral Code, Counsel for the Defense, Appointment System of the Counsel for the Defense, Data, Lawyer, Statistical Research, Ankara Bar Association.*

GİRİŞ

5 271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) çeşitli maddelerinde bir takım hallerde baro tarafından bireysel savunmanın yani şüpheli veya sanığın yanında toplumsal savunma makamını işgal ederek savunma yapması için müdafî görevlendirilmesi yapılmasını öngörmüştür (CMK m.150, f.2 ve f. 3; m. 74, f. 1 ve f. 2; m. 91, f. 6; m. 101, f. 3; CMK m. 188, f. 1; CMK m. 204; CMK m. 244, f. 4; m. 247, f. 4).^[1] Bu düzenlemelerdeki maksat, şüphesiz ki, hukukçuluk mesleğinden gelen bir toplumsal savunma makamının yani sivil ya da askeri savcılarının karşısında yine hukukçuluk mesleğinden gelen, tecrübeli bir kişinin silahların eşitliği ilkesi gereğince bireysel savunmayı tahkim etmesi ihtiyacındandır.

Ancak CMK'nın genel ve soyut hükümlerinin hayata geçirilişinde bu maksat yani toplumsal savunmanın yapılması ne ölçüde sağlanılabilmektedir? Bu görevlendirmelerin neticesinde icra edilen savunma şüpheli veya sanığın savunulmasını ceza yargılanması mekanizması içerisinde niteliksel olarak hangi düzeydedir? Şeklen bir müdafî atanması toplumsal savunma makamının karşısında savunmanın gereğince gerçekleştirilmesini sağlayabilmekte midir?

[1] Bu konuda detaylı açıklamalar için bkz. KOCAOĞLU S. Sinan, "Müdafî", Seçkin Yayınları, Ankara, 2011, s. 161 vd.

Bu soruların kendimizce cevaplarını bulabilmek için kendisine kayıtlı üye olan 20879 avukat sayısı ile Türkiye'nin en büyük ikinci barosu olan Ankara Barosu ölçeğinde bir araştırma yapmaya karar verdik.^[2] Belirtmeliyiz ki araştırmamıza başladığımız 20 Ocak 2009 itibari ile merkez ve ilçelerde çalışan avukatlarda dahil olmak üzere Ankara Barosu 20879 baro sicil numarasına ulaşmıştı.^[3] Ayrıca Ankara Barosu'nda CMK barodan müdafî atama sistemi için avukatlık levhasından ayrı ve "Müdafî Sicili" olarak adlandırılan bir levha tutulmaktadır.^[4] Türkiye'de ilk kez ve diğer barolar tarafından da yeni yeni örnek alınan şekliyle 2004 yılından bu yana, bir bilgisayar programı ile müdafî görevlendirmesine dair nöbet sistemi yürütülmektedir.

Bu otomasyon ve elektronik ortamda tutulan levhalar neticesinde doğru istatistiksel verilere ulaşmanın çok kolay olması; ülkemizin en büyük ikinci barosu olmasından ve bunlardan dolayı da sayı olarak daha anlamlı aritmetik sonuçlara ulaşabileceğimiz düşüncesiyle müdafî görevlendirme nöbet sistemi ile ilgili örneklem uzayı olarak Ankara Barosu'nu seçtik. Bu yüzden bu ölçekte istatistiksel olarak anlamlı sonuçlara ulaşabilmek için Ankara Barosu üyesi yaklaşık olarak 125 avukat ile tarafımızdan mülakat yapılmıştır.

Ancak, daha ilk baştan belirtmeliyiz ki, yerel ölçekte bir hukukçu olarak bizim tarafımızdan yapılmış amatör bir çalışma ile bilimsel olarak ve ulusal ölçekte bütün barolarda uzman istatistikçiler desteğiyle yapılacak bir ekip çalışması ile daha detaylı ve gerçekçi sonuçlara ulaşılabilirliği şüpheden uzaktır.

Dolayısıyla bu araştırmada amacımız, istatistikçi olmadığımızın da bilinciyle, Ankara Barosu'nun müdafî görevlendirmesi nöbet sisteminin matematiksel olarak fotoğrafını çekerek, toplam avukat sayısı, cinsiyet ve aktif-pasif avukatlık durumu gibi parametrelerin ışığından barodan müdafî atanması sistemine ve zorunlu müdafîlik sistemine ceza muhakemesi hukuku açısından anlamlı sonuçlara varmaya çalışmaktır.

[2] Bu araştırmaya konu istatistikler Ankara Barosu Başkanlığı'ndan temin edilmiştir. Yapılan mülakatlar için ise yüzyüze görüşme metodu uygulanmıştır.

[3] Anılan tarihte baroya kayıtlı son on üyenin doğum tarihleri genellikle 1986 yılında yoğunlaşmaktadır. Stajlarını bitirdikten hemen sonra avukatlık ruhsatnamesini alan bu son on üyenin ortalama yaşları istatistik tarihinde 22'dir.

[4] Müdafî sicili, kavramı ilk kez mülga "CMUK Uygulaması Hakkındaki İç Yönetmelik" in 6. maddesinde öngörülmüştü. "Müdafî Sicili" başlığını taşıyan bu madde sicile kayıt olmak için gerekli şartları belirliyordu. Buna göre "Müdafî olmaya aday olduğunuzu yazılı olarak Baro'ya bildiren avukat CMUK Uygulama Servisi'nde tutulan 'Müdafî Sicili'ne kaydolur ve meslek içi eğitim ve seminer programlarına katılır". CMK'nın yürürlüğe girmesinden sonra çıkarılan 08. 01.2006 tarihli "5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanuna İlişkin Yönetmelik" ise 7. maddesinin ikinci fıkrasında müdafî siciline kayıt olacak avukatların, öncelikle Barolar tarafından verilen eğitim programlarına katılan avukatlar arasından seçilmesi öngörülmüştür.

I. ANKARA BAROSUNA KAYITLI TOPLAM AVUKAT SAYISI

(Aktif ve Pasif Üyeler) (20 Ocak 2009 Tarihi İtibari İle)

Avukatlık Yapan – Aktif Üye	9020
Avukatlık Yapmayan - Pasif Üye	11859
Toplam	20879

II. CİNSİYETE GÖRE ANKARA BAROSU AVUKAT SAYISI DAĞILIMI (20 OCAK 2009 TARİHİ İTİBARI İLE)

Erkek	14230- Toplam Üye Sayısına Oranı: % 68.15
Kadın	6649- Toplam Üye Sayısına Oranı: % 31.84

III. CİNSİYETE VE AKTİF-PASİF AVUKATLIK DURUMUNA GÖRE ANKARA BAROSU AVUKAT SAYISI DAĞILIMI

Erkek Üye (Aktif Avukat)	5426
Kadın Üye (Aktif Avukat)	3597
Erkek Üye (Pasif Avukat)	8804
Kadın Üye (Pasif Avukat)	3052

20 Ocak 2009 tarihi itibari ile Ankara Barosunda kayıtlı aktif olarak avukatlık yapan üye sayısı 9020 iken; aktif olarak avukatlık yapmayan ancak yine Baro levhasına kayıtlı olan avukat sayısı 11859'dur. Aynı tarihte Ankara Barosu levhasına kayıtlı toplam avukat sayısı 20879'dur.

Ankara Barosunda tutulan müdafî görevlendirme nöbetleri levhasına göre levhaya kayıtlı 20.01.2009 tarihi itibari ile Ankara Barosu CMK nöbet sistemine kayıtlı ve aktif olarak çalışan avukat sayısı toplam 1938'dir. Bu sayının 1097'si erkek iken 847'si kadındır.

IV. ANKARA BAROSU AKTİF ÜYE VE CMK LEVHASI TOPLAM ÜYE SAYILARI (20 OCAK 2009 TARİHİ İTİBARI İLE)

Baro CMK Levhası Toplam Üye	1938
Baro Toplam Aktif Üye	9020
Oran	%21.48

Görüldüğü üzere Ankara Barosu üyesi avukatların toplam %21.48'i CMK müdafî görevlendirme nöbet sistemine kayıtlı olarak çalışmaktadır.

CMK müdafî görevlendirme nöbet sistemine/levhasına kayıtlı sayınının baro sicil numaralarına ve cinsiyetlere göre istatistiksel olarak dağılımı aşağıdaki gibidir:

V. CMK NÖBET SİSTEMİNE KAYITLI AVUKATLARIN BARO SİCİL NUMARASINA GÖRE DAĞILIMI (ANKARA BAROSU) (20 OCAK 2009 TARİHİ İTİBARI İLE)

BARO SİCİL NUMARASI ARALIĞI	3000-4000	4000-5000	5000-6000	6000-7000	7000-8000	8000-9000	9000-10000	10000-11000	11000-12000
CMK NÖBET SİSTEMİNE KAYITLI AVUKAT SAYISI	4	4	5	8	5	13	15	20	38

BARO SİCİL NUMARASI ARALIĞI	12000-13000	13000-14000	14000-15000	15000-16000	16000-17000	17000-18000	18000-19000	19000-20000	20000-21000
CMK NÖBET SİSTEMİNE KAYITLI AVUKAT SAYISI	56	91	195	261	337	304	311	204	67

TOPLAM	1938
---------------	-------------

VI. CMK NÖBET SİSTEMİNE KAYITLI AVUKATLARIN CİNSİYETLERİNE GÖRE DAĞILIMI (ANKARA BAROSU) (20 OCAK 2009 TARİHİ İTİBARI İLE)

ERKEK	1097
KADIN	841

VII. İSTATİKLER ÜZERİNE TESPİTLERİMİZ VE DEĞERLENDİRMELERİMİZ

Baro tarafından yapılan müdafî görevlendirmeleri ve Yukarıdaki rakam Yukarıdaki istatistiklerin daha kolay yorumlanabilmesi ve anlaşılabilmesi açısından bir avukatın baro sicil numarasının büyüdükçe, avukatlık meslek yaşının küçülmekte olduğu bilinmeli ve baroya bu tarihte kayıtlı son üyenin sicil numarasının 20879 olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, istatistiksel araştırmamız neticesinde ortaya çıkan aritmetik sonuçlar üzerindeki tespit ve yorumlarımız şu şekildedir:

1. Araştırma neticesinde Ankara Barosuna kayıtlı üyesi olup müdafîlik görevlendirilmesi nöbeti tutan avukatların baro sicil numaralarının dağılımına baktığımızda meslek yaşı fazla ve kıdemli avukatların CMK müdafî atama/nöbet sisteminde yer almadıklarını tespit etmekteyiz.
2. Baro levhasında yapılan inceleme de Ankara Barosu CMK nöbet sistemine kayıtlı avukatların yoğunluğunun 14000–15000 sicil aralığı dahi olmak üzere, bu aralıktan itibaren başladığı gözlemlenecektir.
3. 14000–15000 sicil aralığındaki avukatların doğum tarihlerinin genellikle 1978 veya 1979 doğumlu ve istatistik tarihinde avukatlık meslek yaşlarının ise dört ve beş yaş arasında oldukları da göz önüne alınırsa CMK servisinde çalışan avukatların meslek yaşlarının genellikle beş yaş ve bundan aşağı oldukları ortaya çıkmaktadır.
4. Bu sayı yorumlandığında ise Ankara Barosu CMK servisinde beş avukatlık meslek yaşının üzerindeki 3000–15000 sicil aralığında toplam 259 kişi çalışmaktadır ve bu rakamın toplam CMK müdafî görevlendirme nöbet levhasına kayıtlı avukat sayısına oranı yüzde (%) 13.364'e tekabül etmektedir.
5. Beş meslek yaşı altındaki avukat sayısı ise 1679 iken bunun toplam CMK levhasına kayıtlı avukat sayısına oranı yüzde (%) 86.635'e tekabül etmektedir. Dolayısıyla yuvarlak olarak Ankara Barosu CMK müdafî görevlendirme nöbet levhasına kayıtlı beş yaş ve üstü avukat sayısının toplama oranı yüzde (%) 13 iken; beş yaş ve altı avukat sayısının toplama oranı yüzde (%) 87'dir.

6. Meslek kıdemi yüksek ve tecrübeli avukatlar ile tarafımızdan yapılan görüşmelerde bu kişilerin müdafî görevlendirme nöbet sistemine nöbetlerde müdafîye verilen ücretlerin düşüklüğü, taksit masrafı gibi yapılan masrafları ve müdafîlik ücretini almaktaki sorunlar, belirsiz ve uzun çalışma saatleri gibi nedenlerle müdafî görevlendirme sistemine üye olmadıkları şeklindeki beyanlar ile karşılaşılmıştır.
7. Yapılan bu istatistiki çalışmada bir diğer dikkat çekici nokta ise, CMK müdafî atama/nöbet sistemine kayıtlı avukatların cinsiyeti açısındandır. Hatırlanacağı üzere, Ankara Barosu'nda toplam aktif ve pasif kadın avukat sayısı 6649'dü. Bu sayının baronun toplam üye sayısı 20879'a oranı yüzde (%) 31.84'dür. Toplam aktif ve pasif avukatlık yapan erkek sayısının 14230 toplam üye sayısı 20879'a oranı ise yüzde (%) 68.15'tir. Aktif avukatlık yapan toplam erkek sayısı olan 5426'nın toplam aktif avukat sayısı olan 9023'e oranı yüzde (%) 60.13 iken; aktif avukatlık yapan toplam kadın sayısı 3597'nin toplam aktif avukat sayısı olan 9023'e oranı ise yüzde (%) 39.86'dır.
8. CMK müdafî görevlendirme nöbet sistemine kayıtlı 1938 avukatın 1097'si erkek iken 847'si kadındır. Yani bu sistemde yüzde (%) 56.60 erkek çalışmaktayken; yüzde (%) 43.39'u kadındır.
9. Yüzde (%) 43'e varan kadın avukat oranı her ne kadar azımsanamayacak bir rakam olsa da ve baroda aktif olarak avukatlık yapan kadın oranı yüzde (%) 39.86'dan yüksek bir rakam da olsa; CMK müdafî görevlendirme nöbet levhasına kayıtlı erkek avukat oranı ile arasında olan yüzde (%) 13.21'lik farkın nedenlerini araştırmak için yaptığımız görüşmelerde kadın avukatların oransal olarak düşük sayısının çeşitli sebeplerden kaynakladığı tespit edilmiştir. Yapılan görüşmelerde baskın nedenin genellikle CMK müdafî görevlendirme nöbetlerinin belirsiz ve uzun çalışma saatlerinin olması, bu yüzden de bu nöbet levhasına yazılmanın kadın avukatlar tarafından erkek avukatlara nazaran daha az tercih edildiğini ortaya koymuştur.
10. Kadın avukatların ortak şikâyeti ise gece meydana gelen ve avukatın kendi evine oldukça uzak polis veya jandarma karakolu görevlendirmelerine gitmek zorluğu olduğu tespit edilmiştir. Bu görevlendirmelere mecbur kalmadıkça gitmediklerini ve eğer gitmek zorunda kalırlarsa genellikle tek başlarına gitmeyip ailelerinden bir erkeğin eşliğinde gittiklerini, bununda diğer aile fertlerinin hayatını zorlaştırdığını ifade etmişlerdir.
11. Baro müdafî görevlendirmelerinin özellikle zorunluluk esasında yapılanlarının genellikle suçu itiyat haline getirmiş insanlar ile muhatap olmayı gerektirdiği bu yüzden de ailelerin avukat kızlarının zorunlu müdafîlik nöbetlerinde çalışmalarını istemedikleri de görüşmelerde yapılan bir başka tespittir.

12. Ankara Barosu'nda aktif avukatlık yapan toplam kadın avukat sayısı olan yüzde (%) 39.86 ile CMK müdafî görevlendirme nöbet sistemine kayıtlı kadın avukat sayısının yüzde (%) 43.39 karşılaştırıldığında arada % 3.53'lük bir fark olduğu ortaya çıkmaktadır. Kendileri ile görüştüğümüz kadın avukatlar tarafından bu farkın nedeninin genç kadın avukatların hayatlarını kurabilmek için ekonomik olarak CMK müdafî görevlendirme nöbet sistemine daha fazla ilgi göstermeleri olarak tahmin edilmiştir.
13. Barodan müdafî gönderilmesi sisteminde çalışan avukatların daha çok meslek kıdemi düşük, genç ve tecrübesiz avukatlardan olmasının nedenleri araştırıldığında ise genç avukatların daha müvekkil portföyü ve çevresi gelişmediği için daha çok ekonomik nedenler ile bu sisteme kayıt olduklarını, ayda elde edilen ortalama 500–600 TL'lik gelir ile büro kiralarının ve masraflarının bir kısmını ödeyebildiklerini ve bu durumda mesleğe yeni başlamış olanlara küçük de olsa bir katkı sağladığını belirtmişlerdir.
14. Ancak bu gelirin yapılan işin ve harcanan emek ve vaktin karşılığı olmadığı da ve ekonomik imkânları olsa barodan müdafî görevlendirmesi nöbeti tutmayacakları yine mülakat yapılan küme tarafından dile getirilmiştir. Buna ek olarak masrafların ve ücretlerin ödenek tahsisini tam ve zamanında yapılmadığı için devamlı bir şekilde çok geç ödendiğinin, müdafilerin kendi ceplerinden yaptıkları taksit masrafı gibi çeşitli masrafları bile çok uzun sürelerden sonra tahsil edebildikleri tespit edilmiştir.
15. CMK müdafî görevlendirmesi nöbet sistemine kayıt olan genç avukatların bir diğer amacı ise, genel olarak hukukçuluk mesleğinde, özel olarak da müdafilik de tecrübe kazanmaktır. Hukuk öğretimi ve staj süresince çok az uygulama fırsatı bulabildikleri, teorik bilgileri bu sayede uygulamaya dökülebilmekte ve nöbetlerinde sadece TCK değil, Askeri Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu gibi diğer özel ceza kanunlarından gelen müdafilik görevlendirmeleri ile bilgilerini geniş bir yelpazede uygulayarak tecrübe edinebilmektedirler.
16. Bununla beraber, bize göre, savunma görevini yerine getirirken müdafinin bilinç altında yatan motivasyon şüpheli veya sanığı savunmak değildir. Asıl saikle ilgisiz olarak müdafinin büro kira ve masrafını çıkartmak, tecrübe kazanmak gibi amaçlar ile savunma yapmasının müdafiliğin özü ile pek uyuşmayacağı kanaatindeyiz. Zira stajını yeni bitirmiş ve avukatlık ruhsatını almış 21–23 yaşları arasındaki bir avukatın hayatında ilk kez müdafî olarak kolluğa gitmesinin zorunlu müdafiliğin amacı ve toplumsal savunmayı ne kadar yerine getireceği tartışmaya açık bir husustur. Yine böylesi genç bir avukatın/müdafinin ağır cezalı özellikle örgütlü suçlarda CMK 250. madde kapsamına giren bir veya birden çok suçla yargılanan sanığın savunmasını ne kadar etkin, verimli ve gereğince yerine getirebileceği de ceza muhakemesinin

amacı açısından üzerinde çok düşünülmesi gereken bir konudur.^[5]

VIII. SONUÇ

Baro tarafından müdafî görevlendirmesi sisteminde teorik olarak amaçlanan hususların uygulama da ne kadar gerçeğe dönüştüğü; bu çerçevede de müdafîin etkinliği ve verimliliği meselesi bizce ayrı bir akademik inceleme konusu olmalıdır. Ancak kendimizi araştırma konumuzla sınırlayarak, söylemeliyiz ki, uygulamada genel olarak zorunlu müdafîlik nöbet sistemi kanunun gerçekte amaçladığı toplumsal savunmayı sağlamaktan oldukça uzaktır. Çünkü şeklen müdafîlik makamına baro tarafından bir avukat görevlendirilme yapılması demenin, gerçekten de toplumsal savunmanın gereğince yerine getirildiği anlamına gelmeyeceği açıktır.

Belirtmeliyiz ki, seçilmiş müdafî ile baro tarafından görevlendirilmiş müdafîin sunmuş oldukları savunma hizmetinin nitelik farkını incelemek amacıyla maalesef ki ülkemizde ne TBB tarafından ne de Adalet Bakanlığı tarafından yapılmış herhangi bir çalışma yoktur.

Bununla beraber ABD'de 1980'lerin ortasında yapılan bir çalışmanın benzer sonuçlara ulaşmamızı sağlayacağı kanaatindeyiz. Anılan çalışmada Teksas Eyaleti'nde idamla yargılanan sanıkların üzerlerine atılı eylemden dolayı suçlu bulunup hüküm giydiği kararlar, savunmayı yapan müdafîin seçilmiş veya atanmış olmalarına göre incelemiştir.

Bu çalışmada **“sanığın atanmış müdafî ile savunulduğu davalarda ceza alma oranının, seçilmiş müdafî ile savunulmuş davalara oranla % 30 arttığı; atanmış müdafî ile savunulan sanıkların ise yargılama neticesinde idam cezası alma oranlarının % 24 oranında yükseldiği tespit edilmiştir. Çalışmaya göre, bu sanıkların seçilmiş müdafî ile savunulanlarının % 65'i kasten adam öldürmek suçundan hüküm giyerken, müdafî ücretini ödeyemediği için atanmış müdafî ile savunmasını yaptıran sanıklarda bu oran % 93'e çıkmaktadır. Bütün bunlara ek olarak seçilmiş müdafî ile savunulan sanıkların % 55'i ölüm cezasına çarptırılırken, atanmış müdafî ile savulan sanıklarda bu oran % 79'dur. Acaba bu oranlar savunma yapan müdafîlerin yeteneklerini mi göstermektedir? Yoksa bu sayılar, verilen hizmet karşılığında alınan ücretin azlığından kaynaklanan memnuniyetsizliği mi yansıtmaktadır?”**^[6] şeklinde yapılmış istatistiksel tespitin ve bu tespitlere dayanılarak sorulan soruların aslında ceza muhakemesi sistemimiz

[5] Bu konuda detaylı açıklamalar için bkz. KOCAOĞLU S. Sinan, “Müdafî”, Seçkin Yayınları, Ankara, 2011, s. 169 vd.

[6] PARKER Jo Anna Chancellor, “What a Poor Defense - Exploring the Ineffectiveness of Counsel for the Poor and Searching for a Solution”, Jones Law Review, 7 Jones L. Rev. 63. [2003], s. 69). Aynı konuda İndiana Eyaleti'nde yapılmış başka bir istatistiksel araştırma için bkz. KLEIN Richard, “The Relationship of the Court and Defense Counsel: The Impact on Competent Representation and Proposals for Reform”, Boston College Law Review, 29 B.C. L. Rev. 531 (1987-1988), s. 535.

için de ülkemizin atanmış ve seçilmiş müdafîlerinin ürettikleri savunma hizmetinin niteliksel boyutu açısından oldukça anlamlı sonuçlar vereceği düşüncesindeyiz.

Nihai olarak baro tarafından yapılan müdafî görevlendirmelerinin etkinlik ve nitelik sorunsalı açısından yorumunu sadece düşük ücret meselesine bağlamında ele almanın fazlaca yüzeysel bir tespit olacağı kanaatindeyiz. Baro tarafından yapılan görevlendirmelerin ancak neticelerinin şüpheli veya sanıklar açısından etkin bir toplumsal savunma standardına ulaşabilmesi için müdafî atamalarının sadece teorik değil aynı zamanda uygulamaya yönelik bir hukuk bilgisine sahip, gelişmiş bir genel hayat tecrübesine sahip olgun hukukçular arasından yapılması gerekir.

Bunun için müdafîlerin meslek örgütü baroların ve bunları şemsiye örgütü olan Türkiye Barolar Birliği'nin ortaya yeni bir müdafîlik projesi ortaya koyarak; yasama organı bu yöndeki bir sistem değişikliği için gerekli yasama organını zorlaması gerekir.^[7] Buna ek olarak ülkemizde de kapitalist iktisadi sistem ile yönetilen Amerika Birleşik Devletleri'nde avukatlar için mecburi tutulmuş olan ve **"hayır amacı ile ücretsiz ceza avukatlığı"** olarak da adlandırabileceğimiz *pro bono* müdafîlik programlarının baroların müdafî atanma programına dahil olmayan diğer avukatlar açısından da her yıl belirli sayıda dosyada savunma yaptırılmalarının sistematize edilerek atanmış müdafîlerin vereceği savunma hizmeti açısından çitanın yükseltilmesi gerekir.

[7] Bu konuda detaylı açıklamalar ve teklifler için bkz. KOCAOĞLU S. Sinan, "Müdafî", Seçkin Yayınları, Ankara, 2011.

KAYNAKÇA

KLEIN Richard, "The Relationship of the Court and Defense Counsel: The Impact on Competent Representation and Proposals for Reform", Boston College Law Review, 29 B.C. L. Rev. 531 (1987-1988), s. 531-584.

KOCAOĞLU S. Sinan, "Müdafî", Seçkin Yayınları, Ankara, 2011.

PARKER Jo Anna Chancellor, "What a Poor Defense - Exploring the Ineffectiveness of Counsel for the Poor and Searching for a Solution", Jones Law Review, 7 Jones L. Rev. 63 (2003), s. 63-84.

TKHK AÇISINDAN KAPIDAN SÖZLEŞMELERDE TÜKETİCİYİ KORUYAN GERİ ALMA HAKKI

Dr. Leyla Müjde KURT*